מרומות הל' ה ופ"ד

הלכה מו:

תרומות הלכה ה:

הלכה י:

מרומות הכנה ה. בד ד מיי' פ"ד מהל' מטמא משכב ומושב

ב) חנינה ג: ידים פ"ד מי חגיגה ג:, ד) ב"ק לח: נדה נו:, ה) בס"ח: שנשתמדו, ו) ליתה בס"ה.

תורה אור השלם 1. נַעַר הָיִיתִי גַּם זְקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צַדִּיק נֶעֶזְב וְזַרְעוֹ מְבַקָּשׁ לְחָם: תהלים לז כה

גליון הש"ם . גם' בני צרות אני מעיד לכם. עיין לקמן דף פא ע"א חד"ה לימא ודף נב ע"א חד"ה אבל חכמים: שם ואחריו מי ר"ע. עיין כתובות דף קה ע"א תד"ה דחשיב ליה:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה דוסא התירו שמעתם הס"ד ותיבת לומרים נמחק: (ב) ד"ה לומרים נמחק: (ב) ד"ה בכור וכו' ועומד על שמועתו ועושה: (ג) תום' ד"ה עמון וכו׳ דמדמה לה מלרים ובבל. נ"ב פי׳ עמון ומואב מדמה למלרים לר׳ טרפון שאמר מעשר עני [ור"א בן עזרי"ו פליי יבי בין ביותה מעשה עה [ור"א בן עזריי] פליג ומדמה עמון ומואב לבבל ומשמע דכי היכי דמלרים עמון ומואב המדמה להו :קידשום מעולם קיקום מלקדש בא"ד הניחו מלקדש אף מא"י בשביל:

תוספות ישנים בני לרות מעידני לכם לפי שהם אף לב"ש בני יבמה לשוק וכשרים הם. ותימה הרים גדולים לרב המנונא שאמר (לקמן פא.) שומרת לכמשמע לקמן פרק הערל (שם) וא"כ מלרה נמי הוי הולד פגום [לב"ש] מק"ו דאלמנה וליכא למפרך מה לאלמנה שכן היא עלמה מתחללת דהא היא מתחללת נמי לרב המנונא וי"ל דסוגיא דהכא לא אמיא כרב המנונא דלרב המנונא לא אמרי׳ תרתי בעי מיניה דלא מקשי לן קא בעי מיניה צרות וקא פשיט ליה בני לרות דודאי מתירולא דבני לרות נוכל לפשוט דין דלרות דכיון שהוא אומר שהבנים שמשו ע"ג המובח א"כ (אמאי) [ממילא] מביא ראיה שאין הלכה כלל כב"ש דלב"ש הולדות פגומים ולא יוכלו לשמש אליבא דרב המנונא דאמר שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה וואת לדברי רב המנונא בני זונה הם. וא"כ מדפשט מבני לרות דכשרים הם ושמשו ע"ג המזבח הלרות עלמן יסיו מוערוע מאכשה [לשוק] ודלא כב"ש דלב"ש הולד פגום: בבור שטן פ"ה כך שמו. י"מ שזה שם עירו ור"ל יש לי אח בכור שטן כדאמר התם רב אקלע לכור שטן:

א) נ"יל אמרו מי ילך). בני לרום. דב"ה דקא בעיתו אי הם פגומים: מעיד אני לכם. שהם בני צרות אני מעיד לכם. דכשרים אף לב"ש וא"ת לשמואל פא א מיי פייא מהלי כהנים גדולים: בימי ר' דוסא הותרה. אחיו של ר' דוסא שהי' מתלמידי ב"ש התירה כדתני לקתן ועשו על פיו ונהגו כן: שחכם גדול היה. ביבמ׳ לשוק א"ר פשיטא דכשירה דמיד שקדשה פקעה לה זיקה כדאתרי

יהושע לר' דוסא אמור לתלמידך אחר

וישב: דופת. התירו שמעתם ∘בני צרות אני מעיד לכם ת"ש בימי רבי (א) אומרים: או בו הרכינם. בלא דוסא בן הרכינס הותרה צרת הבת לאחין דומה: סתם שמענו. בן הרכינם שמע מינה עשו שמע מינה גופא בימי רבי סתם ושמו לא החכר: בכור שטן הוא. דוסא בן הרכינם התירו צרת הבת לאחין חריף ועומד על כי שמועה ועושה והיה הרבר קשה לחכמים מפני שחכם גדול מעשה ואינו שב משמועתו לעשות היה ועיניו קמו מלבא לבית המדרש 🎙 (אמר כרבים: עמון ומואב. ישראלים ומי ילך) ויודיעו אמר להן רבי יהושע אני הדרים בארן עמון ומואב שכיבש אלך ואחריו מי רבי אלעזר בן עזריה יואחריו משה מסיחון ונתקדשו בקדושת א"י ועכשיו בבית שני בטלה קדושתה מי ר"ע הלכו ועמדו על פתח ביתו נכנסה חורעין בשביעית ותקנו להן מעשר שפחתו אמרה לו רבי חכמי ישראל באין ראשון ומעשר עני בשביעית כדמפרש אצלך אמר לה יכנסו ונכנסו תפסו לרבי לקמן מפני פרנסת עניים שבא"י שאין יהושע והושיבהו על ממה של זהב א"ל להם מה לאכול בשביעית לפי שבטל רבי אמור לתלִמידך אחר וישב אמר לִו לקט שכחה ופיאה והולכים שם ונוטלים מי הוא רבי אלעזר בן עזריה אמר ויש לו לקט שכחה ופיאה ומעשר עני: בן לעזריה חבירנו קרא עליו המקרא הזה ומקבלים גרים מן הקרדויין כו'. ולח אמרינן ממזרים הן מבנות ישראל ינער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב שבאו עליהן עובדי כוכבים דאיכא רבנן דפסלי: פגע בו. יונתן בר"ע: וזרעו מבקש לחם תפסו והושיבו על ממה של זהב א"ל רבי אמור לתלמידך אחר וקדושה ראשונה. דבימי יהושע קדשה לשעתה ולא לעתיד הלכך וישב א"ל ומי הוא עקיבא בן יוסף א"ל אתה הוא עקיבא בן יוסף ששמך הולך מסוף זורעים בהן בשביעית שיסמכו עליהן העולם ועד סופו שב בני שב כמותך ירבו עניים לשכור עלמן לחרוש ולקלור בישראל התחילו מסבבים אותו בהלכות ועוד ליטול לקט שכחה ופיאה ומעשר עני: אין מקבלין גרים. מפרש לקמן [ע"ב] עד שהגיעו לצרת הבת אמרו ליה צרת שממזרים הן מישראל שנטמעו שם: הבת מהו אמר להן מחלוקת בית שמאי ובית הלל הלכה כדברי מי אמר להן הכתמים. שנמלאו בבגדים הבאים מרקם: טהורים. לפי שלא גזרו על . הלכה כבית הלל אמרו ליה והלא משמך כתמי עובדי כוכבים: שהם גרים. אמרו הלכה כבית שמאי אמר להם דוםא ודמם מטמא: וטועים. שהמירום שמעתם או בן הרכינם שמעתם אמרו ליה דתם וגזרו על כתמיהם שאף על פי חיי רבי סתם שמענו אמר להם אח קטן שחטאו שהמירוי ישראלים הם: מבין יש לי בכור שמן הוא ויונתן שמו והוא העובדי כוכבים. שאין ישראל דרים שם: מתלמידי שמאי והזהרו שלא יקפח אתכם

בהלכות לפי שיש עמו שלש מאות תשובות בצרת הבת שהיא מותרת אבל מעיד אני עלי שמים וארץ שעל מדוכה זו ישב חגי הנביא ואמר שלשה דברים צרת הבת אסורה יעמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית ומקבלים גרים מן הקרדויין ומן התרמודים תנא כשנכנסו נכנסו בפתח אחד כשיצאו יצאו בשלשה פתחים פגע בו בר"ע אקשי ליה ואוקמיה אמר לו אתה הוא עקיבא ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו אשריך שזכית לשם ועדיין לא הגעת לרועי בקר אמר לו רבי עקיבא ואפילו לרועי צאן עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית ∘דאמר מֹר *הרבה כרכים כבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל יוקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא יוהניחום כדי שיםמכו עליהן עניים בשביעית ומקבלים גרים מן הקרדויים והתרמודים איני והא תני רמי בר יחזקאל אין מקבלים גרים מן הקרדויים אמר רב אשי קרתויים אתמר כדאמרי אינשי קרתויים פסולים ואיכא דאמרי תני רמי בר יחזקאל אין מקבלים גרים מן הקרתויים מאי לאו היינו קרתויים היינו קרדויים אמר רב אשי לא קרתויי לחוד וקרדויי לחוד כדאמרי אינשי קרתויי פסילי רבי יוחנן וסביא דאמרי תרוייהו אין מקבלים גרים מן התרמודים ומי אמר ר' יוחנן הכי והתנן סיכל הכתמים הבאים מן הרקם מהורים ורבי יהודה משמא מפני שהם גרים וטועים מבין העובדי כוכבים טהורים והוינן בה

קפסיק ולכך אין תימה אם גזרו על עמון ומואב מעשר עני ולא מעשר שני והא דשבק הכא ובחגיגה טעמא דקאמר ר"ט בהדיא במסכת ידים מלרים ח"ל עמון ומואב ח"ל מה מלרים שהיא קרובה עשאוה מעשר עני כדי שיסמכו עליה עניים אף עמון ומואב כו' משום דניחא ליה להש"ם דמשכחת טעמא דאף בא"י הניחו מלקדש בשביל עניים וכ"ש עמון ומואב שהן ח"ל: בל הבתמים הבאים מרקם מהורים. אע"ג דברקם נמי הוו ישראל כדתנן בריש גיטין (דף ב. ושם) אף המביא מן הרקם ומן החגר מ"מ כתמים הבאים מרקם טהורים דלאו דישראלים נינהו דישראל מלניעים כתמיהם ועובדי כוכבים הדרים שם עובדי כוכבים גמורים ולא ישראל מומרים:

דמספקא ליה בהאשה רבה (לקמן נב: ושם) אי קידושין תופסין מהלי שמיטה ויובל הלכי מב ב מיי פ״ה מהלי וסבורים חכמים שהוא התירה: קמו. עמדו מלראות: אמר לו. רבי בשומרת יבם שקידש אחותה שקידושיה מפקיעין הייבום וי"ל דלא תרומות הלכה ה מהלכות בית הבחירה ופ"ו מהלכות בית הבחירה

דמי דהתם אין שום תקנה לעשות שתתייבם שאין להמית אחותה אבל היבמה שנתקדשה לשוק חפשר לתקן ע"י גירושין שתתייבס הלכך לא פקע זיקה ועוד אמר רבי ינחק דלא תהיה אשת המת לאיש זר משמע דאפילו ע"י הויה דהיינו קידושין לא תהיה לאיש זר דלהכי אפקיה בלשון הויה: יצאו בג' פתחים. שלה ימנהם

כולם יחד ויקפחם בהלכות ויצטרכו לקבוע הלכה כמותו א"נ ילאו בג' פתחים כדי שימלאו וישמעו תשונתו: עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית. פי׳ נקונטרס ישראלים הדרים בארץ עמון ומואב שכיבש משה מסיחון ונתקדשו בקדושת הארץ ועכשיו בבית שני בטלה קדושתה וקשה לר"ת דאמר בפ' מקום שנהגו (פסחים נב: ושם) ג' ארצות לביעור יהודה ועבר הירדן וגליל ועבר הירדן היא ארך סיחון ועוג אלמא שקדשוה עולי בבל ואומר ר"ת דהתם בארץ סיחון ועוג שלא היתה של עמון ומואב אבל ארץ סיחון שכיבש מעמון ומואב לא קדשו עולי בבל כדמשמע הכא ועוד אמר ר"ת דמלינו למימר דהכא בארך עמון ומואב שלא כיבש סיחון מעולם שלא קדשוהו אפילו עולי מלרים וכן משמע במס' ידים (פ"ד משנה ג) דמדמה לה מלרים ובבל (ג) וה"פ הכא דאמר מר הרצה כרכים קדשו עולי מלרים ועולי בבל לא קדשו והניחום כדי שיסמכו עליהם עניים אלמא חששו לתקנת עניים אע"ג דמא"י היו נמנעו מלקדש כל שכן בעמון ומוחב שלח נתקדש מעולם שראוי לתקן מעשר עני בשביעית ולא מעשר שני דבמס׳ ידים איכא מ"ד מעשר שני בשביעית וכן יש לפרש במס' חגיגה (ד' ג. ושם) דקאמר נמי ר"ה התם עמון ומוחב מעשרין מעשר עני בשביעית ומפרש מה טעם הרבה כרכים כו' ולא בעי למימר דעמון ומואב הוא מכרכים שכבשו עולי מלרים ותדע דהא לר"א מספקא ליה בפ"ק דמגילה (דף י.) ובפ"ב לשבועות (מו. ושם) אי סבר קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבא או לא ור׳ יהושע ס״ל דקדשה לעתיד לבא במגילה ובשבועות ואפ״ה אית ליה במס׳ ידים בעמון ומואב כר״א אלא על כרחך הא דקאמר החם מה טעם לא מדברי ר"א הוא ודברי ר"א הם במס' ידים ולא קתני לה התם אלא הש"ם הוא שמפר' כן דלמ"ד לא קדשה הניחו (י) לקדש אף מא"י בשביל עניים

מוסף רש"י עמון ומואב. ישראל הדרין בעבר הירדן במה שכבשו מסיחון ועוג ארן עמון ומואב, מעשרין. מעשר עכשיו, מעשר עני בשביעית. כדאמריגן לקמן שלא קידשוה עולי גולה בקדושת וחנינה ני). הרבה כרכים כבשו עולי בובי ב. וקדשום נקדושת הארן, ולא כבשום עולי בבל. לקדשם בשניה, ולכך לא כבשום דקסברי הואיל הושע לשעתה קדשה ולא לעתיד לבא. כשיגלו בימי קדושתה כדי שיהא מותר לחרום ולזרוע שם בשביעית יסמכו עליהן עניים ליטול לחט שכחה ופאה ומעשר ואותן שקדשו הן לא בטלו בחורבן שני כדאמרינן אלהיך אל הארץ אשר אבותיך וירשתה, ירושה ראשונה ושניה יש להם, שבטלה ירושה ראשונה ונקראת שניה ירושה, אבל ירושה שלישית אין להם, ירושה שפישיתו יהון פהספ, שהשניה לא פסקה (חולין 1.) לפיכך בשאר ארץ ישראל איו זריטה בשביטים. אבל כדי שיסמכו עליהן עניים בשביעית בלקט שכחה ופאה ובמעשר עני, לכך תקנו להן שיהו מעשרין החכמים היה להטיל עליהן איזה מעשר שירנו לפי שאינן חייבין מן התורה הבאים מן הרקם טהורים. עיר שרונה נכרים היא ודם נכרים טהור מדאורייתא, דכתיב ויקרא יב) **לכל אל כני** ישראל אשה כי חוריע וילדה, בת ישראל מטמאה בלידה ובנדה ולא נכרית. שיהא כובין, על כתמיהן לא גזרו, דהא כתמין דישראל גופייהו מדרבנן נינהו, דמדאורייתא דם יהיה זובה בבשרה כתיב, שתראהו מגופה ולא שתמלאהו ואפילו ראתה בבגדה, מגופה אמרינן במס' נדה (לד.) שלא גזרו על דס נכרית טומאה אלא בעודו לת. דתנו דם הנכרית ב"ש מטהרין וב"ה אומרים כרוקה וכמימי רגליה מטמאין לח ואין מטמאין ינע (ב"ק לח:). מפני שהם גרים וטועים. טועין ונוהגין בחוקות

הנכרים והרי הן כישראל מומר (שם) או: וטועים, שאין מלניעין את כתמיהם (נדה נו:)